

Κοινωνική φοβία: Βιοψυχοκοινωνική διαταραχή;

Η κοινωνική φοβία γνωστή και ως αγχώδης κοινωνική διαταραχή είναι ο υπερβολικός φόβος ή/και η αποφυγή κοινωνικών καταστάσεων. Το άτομο αισθάνεται ότι υποβάλλεται σε εξουχιστική εξέταση και φοβάται την αρνητική κρίση των άλλων.

Συχνά αποκαλύπτεται από το ιστορικό σοβαρών ψυχικών διαταραχών, όπως η μείζων κατάθλιψη, η διπολική διαταραχή ή και η σχιζοφρένεια, ότι η κοινωνική φοβία είχε ήδη εγκατασταθεί από την εφηβική ηλικία ή και ενωρίτερα.

Η συννοσηρότητα αυτή της κοινωνικής φοβίας συνδέεται με σοβαρή λειτουργική αναπηρία, χρήση ουσιών, απόπειρες αυτοκτονίας και σοβαρή υποβάθμιση της ποιότητας της ζωής.

Η αιτιοπαθογένεια της κοινωνικής φοβίας προσδιορίζεται από γενετικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες. Γονεϊκή ψυχοπαθολογία, όπως μείζων κατάθλιψη ή διπολική διαταραχή, σε συνδυασμό με υπερπροστατευτική απόρριψη βρέθηκαν να αποτελούν το βιοψυχοκοινωνικό υπόστρωμα της κοινωνικής φοβίας.

Η βιολογική βάση της διαταραχής έγινε πρόσφατα το αντικείμενο ερευνών.

Οι Bruder και συν. (2004) υποστηρίζουν την υπόθεση ότι οι ασθενείς με κοινωνική φοβία έχουν έλλειμμα στην εξεργασία λέξεων και συλλαβών από το αριστερό ημισφαίριο του εγκεφάλου. Αυτή η δυσλειτουργία φαίνεται να συμβάλλει στο επικοινωνιακό άγχος που βιώνουν οι ασθενείς στις κοινωνικές καταστάσεις.

Οι Mathew και συν. (2001) προτείνουν δυσλειτουργικές αλληλεπιδράσεις του ντοπαμινικού και του σεροτονινεργικού συστήματος νευρομεταβιβαστών.

Οι Stein και συν. (2002) αναφέρουν ενδείξεις υπερλειτουργίας της αμυγδαλής στο μεταιχμιακό σύστημα.

Η επιδημιολογική επίπτωση της κοινωνικής φοβίας κατά τη διάρκεια της ζωής εκτιμάται ότι κυμαίνεται από 7-12%. Δεδομένων των αναπηρικών επιπτώσεων της, θεωρείται ότι αποτελεί σοβαρό πρόβλημα δημόσιας υγείας. Πρώιμη εγκατάσταση της κοινωνικής φοβίας επί διπολικής διαταραχής βρέθηκε να συνδέεται με χρόνιες οικογενειακές δυσλειτουργίες. Σε αυτές τις περιπτώσεις παράλληλα με την ψυχοφαρμακοθεραπευτική αγωγή χρειάζεται ατομική ψυχοθεραπεία και οικογενειακή υποστήριξη.

Γ.Κ Λυκέτσος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Bruder GG, Schneier FR, Stewart Gw, McGrath DJ, Quirkin F. Left hemisphere dysfunction during verbal dichotic listening tests in patients who have social phobia with or without comorbid depressive disorder. *Am J Psychiatry* 2004, 161:72-78.
2. Charnay SD. Discovering the neural basis of human social anxiety. A diagnostic and therapeutic imperative. *Am J Psychiatry* (Editorial) 2004, 161:1-2.
3. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders. Social phobia (social anxiety disorder) 1994, 411:417.
4. Mathew SJ, Coplan JM. Neurobiological mechanisms of social anxiety disorder. *Am J Psychiatry* 2001 158:1558-1567.
5. Stein MB, Golding BR, Sareen J, Zorrilla LTG, Brown GG. Increased amygdala activation to angry and contemptuous faces in generalized social phobia. *Arch Gen Psychiatry* 2002, 59:1027-1034.